

Innst. 285 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:96 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik om å endre krav om umiddelbar CO₂-rensing ved nye gasskraftverk

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen stille de samme krav i Norge som i EU til CO₂-rensing ved gasskraftverk.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til forslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik om å endre praksisen med krav om CO₂-håndtering ved nye gasskraftverk.

Komiteen viser til brev fra statsråd Erik Solheim datert 23. april 2010, som er vedlagt, hvor han bl.a. viser til rapporten om Klimakur. Her er det skissert ulike valgmuligheter som myndighetene har for å nå målet om nasjonale utslippsreduksjoner i 2020, og CO₂-håndtering er her ett av flere mulige tiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at krav om CO₂-håndtering ved nye gasskraftverk er en del av regjeringens politikk. Dette fremgår blant annet av regjeringens politiske plattform for perioden 2009–2013, hvor det står at:

«Regjeringen vil at alle nye gasskraftkonsesjoner skal basere seg på rensing og deponering av CO₂ ved oppstart.»

Utslipp fra nye store enkeltkilder ville vanskeliggjøre mulighetene for å oppnå de nasjonale målsettingene om utslippsreduksjoner som er satt. Fangst og lagring av CO₂ er en viktig strategi for å oppnå reduksjoner i CO₂-utslippene.

Flertallet viser til at for å oppfylle togradersmålet mener det internasjonale energibyrået (IEA) at en betydelig andel av utslippsreduksjonene på verdensbasis i 2030 kan komme fra CO₂-håndtering. Gjennom å stille krav om CO₂-håndtering til nye gasskraftverk vil Norge fortsette å styrke sin kompetanse på dette området, og på sikt bidra til en bredere spredning av teknologien.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at man ved valg av renseteknologi ved fullskala fangst og lagring av CO₂ må ha en åpen prosess der alle alternative teknologier blir vurdert,

og den teknologien som ut fra en totalvurdering, der det teknologiske potensial er inkludert, vil være den mest kostnadseffektive, blir valgt. Disse medlemmer viser her til at det både i EU og i Canada pågår et betydelig arbeid med utvikling av teknologi for fangst og lagring av CO₂, og viser til prosessene rundt valg av teknologi i disse landene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at gasskraftverk vil kunne bidra betydelig til energiproduksjon i Norge. Norges elektrisitetsproduksjon består hovedsakelig av vannkraft. Dette medfører at vi er sårbare i perioder med lite nedbør. Gasskraftverk vil således representere en diversifisering av vår energiproduksjon og dermed gjøre kraftbalansen mer robust.

Disse medlemmer er opptatt av klimautfordringen og mener at satsing på teknologiutvikling for å rense gasskraftverk vil være et viktig bidrag i så henseende.

Disse medlemmer peker på at det er betydelige tekniske utfordringer knyttet til teknologi for fangst og lagring av CO₂, og dagens teknologiske løsninger for rensing av gasskraftverk fremstår derfor ikke som kommersielle. Disse medlemmer har merket seg at regjeringens planer om fullskala rensing av varmekraftverket på Mongstad fra 2014 ikke har vist seg å holde, og at fangst og lagring av CO₂ fra varmekraftverket derfor er utsatt i minst fire år. Disse medlemmer har videre merket seg at regjeringens planer om fangst og lagring av CO₂ fra gasskraftverket på Kårstø er utsatt på ubestemt tid. Begge deler skyldes store tekniske og kommersielle utfordringer knyttet til fullskala fangst og lagring av CO₂ med de teknologier som er vurdert.

Disse medlemmer vil derfor ikke pålegge gasskraftverk rensing fra første dag, men vil kreve at anleggene bygges med tanke på at rensing skal på plass på et senere tidspunkt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener myndighetene har et ansvar for å opptre forutsigbart, sikre prinsipiell likebehandling og ivareta flere interesser på en god måte. Disse medlemmer mener dette ikke ivaretas i regjeringens politikk hva gjelder krav om CO₂-rensing ved oppstart av nye gasskraftverk.

Disse medlemmer mener Mongstad-saken viser at prinsipiell likebehandling ikke ivaretas. Regjeringen har varslet at utslippstillatelse for Mongstad vil endres slik at krav om rensing etter 2014 ikke lenger skal gjelde. Samtidig nektes tilsvarende renseforsinkelser på andre gasskraftprosjekt, til tross for at Mongstad-utsettelsen er en innrømmelse om at teknologien ikke er kommersielt tilgjengelig. Tilsvarende ser man når regjeringen har bygget

to mobile gasskraftverk uten noe krav om CO₂-rensing, og når regjeringen aksepterer gasskraftverk uten rensing på norsk sokkel.

Disse medlemmer viser til at kraftsituasjonen i Midt-Norge er svært vanskelig. I regionen er 3 gasskraftprosjekter skrinlagt eller avlyst under dagens regjering. Industrikraft Møres prosjekt har fått konsesjon, men med utslippstillatelse som forutsetter rensing ved oppstart. Dette kravet gjør et slikt gasskraftverk til en umulighet, selv om regionen har et betydelig behov for ny kraftproduksjon. Globale CO₂-utslipp endres ikke som følge av et slikt gasskraftverk, da norsk produksjon av gass ville vært uendret uavhengig av om gassen brennes i Norge eller eksporteres til EU. Dermed viser regjeringen at de ikke klarer å ivareta norsk kraftsituasjon i sin klimapolitikk.

Disse medlemmer viser også til at Arbeiderpartiet i opposisjon mente begrensning av CO₂-utslipp fra gasskraftverk utmerket godt ville ivaretas i et CO₂-kvotesystem.

Disse medlemmer vil presisere at man støtter arbeidet med å utvikle CO₂-renseteknologi. Dog må man evne å se forskjell på utviklingsprosjekt og kommersiell teknologi. Norges evne til å utvikle CO₂-renseteknologi styrkes ikke av at man nekter bygging av ytterligere gasskraftverk.

Disse medlemmer mener at bygging av fullskala CO₂-rensing først bør legges til de utslippskilder hvor nytteverdien av rensing er størst. Disse medlemmer stiller seg tvilende til om rensing av gasskraftverk er fornuftig før man har renset verdens store kullkraftverk.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer forslaget fra Dokument 8:96 S (2009–2010).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til klimaforliket på Stortinget mellom Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre og regjeringspartiene fra januar 2008, og målsettingen der om å redusere de norske klimagassutslippene med 15–17 millioner tonn CO₂ ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert.

Disse medlemmer vil peke på at fullskala rensing av gasskraftverket på Kårstø og energiverket på Mongstad, samt av eventuelle nye gasskraftverk utover dette, ligger inne i referansebanen for utviklingen i norske klimagassutslipp mot 2020 som utslippsmålet i klimaforliket refererer seg til. Skal man nå utslippsmålet i klimaforliket, må derfor eventuelle utslipp fra nye gasskraftverk uten rensing, eller utslipp fra Kårstø og Mongstad dersom fullskala rensing ikke har latt seg realisere innen 2020, kompenseres med tilsvarende utslippsreduksjoner innen andre sektorer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis program for denne perioden, hvor det heter at Kristelig Folkeparti vil at gasskraftanlegget på Melkøya må få CO₂-rensing, at det ikke gis nye tillatelser eller forlengelse av nåværende konsesjoner til bygging av gasskraftverk uten håndtering av CO₂, og at en må stå fast ved kravet om CO₂-rensing av gasskraftverkene på Kårstø og Mongstad.

Dette medlem viser til at tiår av gasskraftkampen har gått tapt pga. politisk uenighet om nødvendigheten av CO₂-rensing av gasskraft.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber regjeringen stille de samme krav i Norge som i EU til CO₂-rensing ved gasskraftverk.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 27. mai 2010

Erling Sande
leder

Marianne Marthinsen
ordfører

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:96 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik om å endre krav om umiddelbar CO₂-rensing ved nye gasskraftverk – bifalles ikke.

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 23. april 2010

Representantforslag 96 S (2009-2010) – forslag om å endre krav om umiddelbar CO₂-rensing ved nye gasskraftverk

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Henning Skumsvoll, Oskar Jarle Grimstad, Tord Lien, Robert Eriksson og Harald T. Nesvik om å endre praksisen med krav om CO₂-håndtering ved nye gasskraftverk.

Norge har ambisiøse målsettinger i klimapolitikken. Når det gjelder utslippene i Norge mener regjeringen det er realistisk å ha et mål om at disse utslippene skal reduseres med 15-17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen slik den er presentert i nasjonalbudsjettet for 2007, når skog er inkludert. For å nå de nasjonale målsettingene må det gjennomføres tiltak og virkemidler for å redusere klimagassutslipp på en rekke samfunnsområder. Det er allerede gjennomført og vil bli gjennomført tiltak i stort omfang. Jeg viser i denne forbindelse til rapporten fra etatsgruppen Klimakur, som har skissert ulike valgmuligheter myndighetene har for å nå målet om nasjonale utslippsreduksjoner i 2020. CO₂-håndtering er her ett av flere mulige tiltak.

Regjeringen har en klar politikk når det gjelder krav om CO₂-håndtering ved nye gasskraftverk. Dette fremgår blant annet av regjeringens politiske

plattform for perioden 2009-2013, hvor det står at "Regjeringen vil at alle nye gasskraftkonsesjoner skal basere seg på rensing og deponering av CO₂ ved oppstart." Utslipp fra store nye enkeltkilder ville vanskeliggjøre mulighetene for å oppnå de nasjonale målsettingene om utslippsreduksjoner som er satt.

Fangst og lagring av CO₂ er en viktig strategi for Regjeringen for å oppnå reduksjoner i CO₂-utslippene. Både i Norge og i andre land (blant annet i EU) pågår det høyt prioritert arbeid for å kunne ta i bruk og videreutvikle denne teknologien. Teknologi for CO₂-fangst må regnes som tilgjengelig, samtidig som det er ventet at nye og mer effektive løsninger vil bli utviklet de nærmeste årene.

Regjeringen ønsker også å bidra til teknologiutvikling og reduserte kostnader på sikt for karbonfangst og lagring, slik at norske prosjekter kan være nyttige for andre land.

For å oppfylle det såkalte togradersmålet mener det internasjonale energibyrået (IEA) at en betydelig andel av utslippsreduksjonene på verdensbasis i 2030 kan komme fra CO₂-håndtering. Gjennom å stille krav om CO₂-håndtering til nye gasskraftverk vil Norge fortsette å styrke sin kompetanse på dette området, og på sikt bidra til en bredere spredning av teknologien.